

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

СИЛЛАБУС

Пән коды: ЖБП13

Пәні: «География»

Мамандығы: 09120100 «Емдеу ісі»

Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргер»

Мамандығы: 09110100 «Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»

Мамандығы: 09110200 «Ортопедиялық Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110201 «Тіс технигі»

Курс: 1

Семестр: 1,2

Бақылау түрі: с/сынақ

Барлық сағат/кредит көлемі: 96/4

Студенттің өзіндік жұмысы: 24

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы: 12

Теориялық: 60

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 2 беті

«География» пәні бойынша силлабус жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра менгерушісі: А.Т. Сатаев

«Жалпы білім беретін пәндер» Пәндік циклдік комиссия мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: Г.Т. Анапияева

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжінің Әдістемелік Кеңесінде қаралды және бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: Г.О.Мамбеталиева

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 3 беті

Оқытушылар туралы мәліметтер:

№	Аты-жөні	Дәрежесі және лауазымы	Қызметі	Жүргізетін пәні	Тел/эл.мекен-жайы
1	А.К.Тилепбаева		оқытушы	География	87053556315 aijamalaia@mail.ru
2	К.Б.Ахтаева		оқытушы	География	87071516385 aktaevaklara44@gmail.com

3.1. Кіріспе

Білім берудің негізгі жалпы ұлттық мақсаттарының бірі жоғары білімді мамандарды даярлауда жалпы білім беретін және арнайы пәндер аясында білім алушыларды әлемдік білім кеңістігінде бәсекеге сәйкес білім берудің сапасын жақсарту. Әлемдегі жаһандану үрдістердің күшейген кезінде, қазіргі география жер туралы бүкіл білім жабдықтарын синтездейтін, экологиялық, және технологиялық жаратылыс ғылымы, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық ақпараттардың синтезін қамтамасыз ететін ғылымдарды паш етеді. География арқылы әлемдегі экологиялық, экономикалық және әлеуметтік проблемалар қалыптасады. Географияны оқытудағы мәдени көзқарас білім алушылардың бағалау қасиеттерінің қалыптасуына әсер етеді.

Әлеуметтік –экономикалық география қазіргі білімдердің синтезі есебінде және жалпы географияның маңызды бөлшегі бола тұрып, ұйымдастыру, басқару ойының қалыптасуы үшін маңызды қызмет атқарады. «Әлеуметтік –экономикалық география» адам мен табиғаттың қарым –қатынасынан пайда болатын көптеген проблемаларды, адамның планета болашағына әсерін етуін білуді үйретеді.

3.2. Пәннің саясаты: Білім алушыларға қойылатын талаптар:

- себепсіз сабақтан қалмау;
- сабаққа кешікпеу;
- сабаққа формамен келу;
- тәжірибелік сабақтарда белсенді болу;
- сабаққа дайындалып келу;
- білім алушылардың өзіндік жұмыстарын уақытылы кесте бойынша тапсыру;
- сабақ үстінде басқа іспен шұғылданбау;
- сабырмен өзін-өзі ұстай білу, оқытушыларды және өзімен бірге оқитын жолдастарын сыйлау, мейірімді болу;
- кафедраның мүліктеріне қамқорлық жасау.

1.2. Пәннің мақсаты:

"География" пәнін оқыту мақсаты - білім алушылардың қоғам мен географиялық кеңістіктің барлық деңгейлерінде туындаған геоэкологиялық, геоэкономикалық, әлеуметтік, геосаяси және ғаламдық проблемаларды шешуге бағытталған географиялық білімдерін, біліктері мен дағдыларын қолдану үшін жағдай жасау.

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 4 беті

1.3.Пән міндеттері:

Бағдарламаны іске асыру келесі міндеттерді көздейді:

- 1) білім алушылардың бойында географиялық кеңістіктік ойлауды, географиялық мәдениет пен тілді дамыту;
 - 2) геоэкологиялық, геосаяси, геоэкономикалық, әлеуметтік үдерістер мен құбылыстарды зерттеу үшін ғаламдық, аймақтық және жергілікті ұстанымдардың түсінуін дамыту;
 - 3) білім алушыларға картографияны, геоэкологияны, геоэкономиканы, геосаясатты, елтану мен адамзаттың ғаламдық проблемаларын зерттеу барысында геокеңістіктік деректерді өңдеудің заманауи әдістерін қолдану үшін жағдай жасау;
 - 4) білім алушының бойында қазіргі дүниенің географиялық көрінісін іс-әрекеттер арқылы зерттеп-тану барысында құндылықтар жүйесін қалыптастыру.
4. Пәннің мазмұны 7 бөлімнен тұрады: "Географиялық зерттеу әдістері", "Картография және геоинформатика", "Табиғатты пайдалану және геоэкология", "Геоэкономика", "Геосаясат", "Елтану", "Адамзаттың ғаламдық проблемалары".

3.5.Қорытынды оқу нәтижелері:

- елдердің топталуын және типологияны;
- жеке азамат ретіндегі белсенді көзқарасын білдіру;
- географиялық сипаттамалар жазу, пікірталас кезінде өз пікірін қорғап сақтай білу;
- іздестіру, сақтау, географиялық мәліметтерді талдау, ғаламтордан қажетті мәліметтерді іздестіру;
- дүниежүзілік экономикалық қатынастар, сауда, несие қаржы, басқа да түрлерін;
- жаңа игерілген аудандардың үлгілерін;
- еркін экономикалық аймақтардың үлгілерін;
- жекеленген тақырыптарды игеру барысында берілген әдістерді қолдану;

3.6. Реквизитке дейінгі: Мектептік бағдарлама көлеміндегі география пәнінен алған негізі.

3.7. Реквизиттен кейінгі: «Қазақстан тарихы», «Дүние жүзі тарихы»

3.8.Пәннің қысқаша мазмұны:

- 1) "Географиялық зерттеу әдістері". Жалпы географиялық әдістер; география бойынша зерттеу тақырыбын таңдау; географиялық мониторинг әдістері; географиядағы салыстыру әдістері.
- 2) "Картография және геоинформатика". Картография; заманауи картографиялық әдістер; Геоинформатика негіздері; географиялық мәліметтер базасы; географиялық деректерді визуализациялау; Құрылыс және техникалық индустрияда заманауи картографиялық әдістерді қолдану жолдары заманауи картографиялық әдістер; карталардың сандық моделі.
- 3) "Табиғатты пайдалану және геоэкология". Табиғат пайдалану; табиғат пайдалану түрлері; табиғат пайдалану түрлерінің қоршаған ортаға әсерін бағалау.
- 4) "Геоэкономика". Геоэкономика негіздері; зерттеу пәні және геоэкономиканың өзектілігі; геоэкономика бағытының мақсаттары мен міндеттері, негізгі ұғымдары; елдер мен өңірлердің экономикалық дамуындағы географиялық кеңістіктің рөлі.
- 5) "Геосаясат". Геосаясат негіздері, геосаясаттың өзектілігі; әлемдік геосаяси кеңістік; геосаясаттың мақсаттары мен міндеттері, зерттеу пәні, негізгі категориялар; негізгі геосаяси объектілер мен субъектілер, геосаяси ықпалдың негізгі құралдары.
- 6) "Елтану". Бейбітшілік, бейбітшілік аймақтары; дүниежүзілік тарихи-мәдени аудандастыру. Әлем елдерін салыстыру әдістері, салыстырмалы елтану; әлем елдерін салыстыру кезінде пайдаланылатын көрсеткіштер; жиынтық ішкі өнім көрсеткішін есептеу; әлем елдерін салыстыру кезінде пайдаланылатын демографиялық көрсеткіштер; әлем елдерін салыстыру кезінде пайдаланылатын әлеуметтік көрсеткіштер; әлем елдеріндегі ақпараттық технологияларды дамыту ерекшеліктері; жиынтық көрсеткіштер бойынша есептелетін әлем

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 5 беті

елдерінің индекстері мен рейтингтері, Қазақстанның бәсекеге қабілеттілік рейтингі; қолданбалы елтану ақпаратының маңыздылығы, субъектілері мен тұтынушылары.

7) "Адамзаттың ғаламдық проблемалары". Ғаламдық мәселелерді шешу; адамзат дамуындағы мәселелер және оларды анықтау критерийлері; бейбітшілікті сақтау мәселелері; энергетика және шикізат мәселелері; дамушы елдердегі ғаламдық мәселелер; дүниежүзілік мұхит мәселелері; геглобалистика. Ғаламдық мәселелерді шешу жолдары; адамзаттың ғаламдық проблемаларын шешудегі әлемдік тәжірибе; ғаламдық проблемалардың Қазақстан аумағындағы көріністері.

1.7. Тақырыптық жоспар:

1.7.1. Аудиториялық сабақтың тақырыптық жоспары

2	Тақырып атауы	Мазмұны	Сағат саны
	I- семестр		
1	Географиядан зерттеу тақырыбын таңдау.	Жалпы географиялық зерттеу әдістерін меңгеру.	2
2	Эксперттік бағалау әдістері.	Зерттеу тақырыбына сәйкес географиялық мониторинг әдісінің элементтерін сандықсалыстырмалы, әдістерді қолданады.	2
3	Заманауи картографиялық әдістер	Зерттеу тақырыбындағы өзекті географиялық әдістерді тиімді және сауатты пайдалану	1
4	Құрылыс және техникалық индустрияда заманауи картографиялық әдістерді қолдану жолдары	Зерттеудің ерекшеліктерін меңгеру.	2
5	Табиғатты пайдалану түрлері	Табиғатты пайдалану және мамандық арасындағы қажеттілікті түсінеді	2
6	Геоэкологияны зерттеудің пәні мен өзектілігі	Геоэкологиялық кеңістіктегі антропогендік факторларды білу	1
7	Ғаламдық экологиялық мәселелер	Ғаламдық экологиялық мәселелержәне олардың шешу жолдары	2
8	Геоэкологиялық процестердегі географиялық қабық заңдылықтарының рөлін анықтау	Геоэкологиялық үдерістерде географиялық қабық заңдылықтарының рөлін анықтайды	2
9	Қазақстанның экологиялық мәселелері, экологиялық мәдениетті қалыптастыру. Аралық бақылау №1	Қазақстанаймақтарыныңэкономикалықәлеуметтікжәнедемографиялықжағдайынгеографиялықкеңістіктегірөлінанықтайды.	1
10	Техникалық салалардағы табиғатты пайдалану процестерін реттеу	Ғаламдық экологиялық мәселелерді біледі, оны шешудегі инновациялық технологиялардың рөлін анықтай алады	2
11	Мемлекеттік және жергілікті табиғатты пайдаланудың заңнамалық аспектілері	Мемлекеттік және жергілікті табиғатты пайдаланудың заңнамалық аспектілерімен танысу және әлеуметтік, экологиялық және экономикалық тиімділікті жіктеу	2
12	Жергілікті күн тәртібі – ХХІ ғасыр. Әлеуметтік, экологиялық және экономикалық тиімділік	Табиғатты пайдалануды жергілікті басқарудың жолдарын анықтап, мамандық бойынша табиғат ресурстарын тиімді	1

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 6 беті

		пайдалануды білу	
13	"Экологиялық із" және тұрақты даму.	Табиғатты пайдалануды жергілікті басқарудың жолдарын анықтап, мамандық бойынша табиғат ресурстарын тиімді пайдалануды білу	2
14	Табиғатты пайдалану тұжырымдамасы	Қоршаған ортаның антропогендік өзгерістерін талдап, орта сапасының көрсеткіштерін жіктеу және бағалау	2
15	Өнеркәсіптік экология. Өнеркәсіптік экологияландыру технологиялары.	Антропогендік факторларының қоршаған ортаға әсерін талдау барысында мамандық бойынша маңызды геоэкологиялық фактор екенін түсіну	1
16	Өнеркәсіптік өндірістің антропогендік факторларының қоршаған ортаға әсерін талдау	Геоэкономика бағытының мақсаты мен міндеттері, негізгі түсініктерін сипаттау	2
17	Геоэкономика бағытының мақсаты мен міндеттері, негізгі түсініктері	Қазақстан аймақтарының экономикалық әлеуметтік дамуындағы географиялық кеңістіктің рөлін айқындау	2
18	Шаруашылықты ұйымдастырудың аумақтық факторлары. Дүниежүзілік шаруашылық салаларын заманауи орналастыру факторлары. Аралық бақылау №2	Шаруашылықтың түрлі салаларындағы кәсіпорындарды орналастыру факторлары мен шарттарының жиынтығын талдайды.	1
			30
	II-семестр		
1	Дүниежүзі елдерінің шаруашылық құрылымы.	Дүниежүзі елдерінің шаруашылық құрылымын білу.	2
2	Дамушы елдердегі шаруашылықтың аумақтық құрылымы	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерімен танысу, даму деңгейі бойынша жіктеу, сипаттама беру.	2
3	Экономикалық және техникалық даму деңгейі бойынша әлем елдерінің жіктелуі. Дамыған елдер	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму стратегияларына баға береді және мақсатты көрсеткіштерін біледі.	1
4	Қазақстан экономикасының салалық құрылымы. Қазақстан өңірлерінің экономикасы	Тиімді шаруашылық құрылымын, салаларының арақатынасын, аумақтық құрылымын және экономикалық дамудың тиімді көрсеткіштерін айқындайды	2
5	Инвестициялық тартымдылық-Қазақстандағы техникалық өндіріс экономикасын дамыту механизмі.	Тиімді шаруашылық құрылымын, салаларының арақатынасын, аумақтық құрылымын және экономикалық дамудың тиімді көрсеткіштерін айқындайды	2
6	Қосылған құны жоғары тауарлар өндірісі	Қазіргі геосаясаттың негізгі мақсаттары мен мәнін түсінеді	1
7	Геосаясаттың мақсаты мен міндеттері. Зерттеу пәні, негізгі категориялары	Дүниежүзінің геосаяси кеңістігінің алуан-түрлілігімен танысып, оны талдайды	2
8	Қазіргі заманғы дүниежүзінің геосаяси кеңістігі	Физикалық-географиялық, экономикалық, әлеуметтік, демографиялық, саяси, әскери, технологиялық факторлардың геосаясатындағы рөлін бағалайды	2

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 7 беті

9	Мемлекеттік аумақты морфологиялық ерекшеліктері бойынша жіктеу. Аралық бақылау №1	Мемлекеттік шекараны анықтау және өткізу жөніндегі функцияларды, түрлерді, іс-шараларды талдайды	1
10	Мемлекеттік шекараларды анықтау және белгілеу функциялары, түрлері, шаралары, динамикасы.	Қазіргі дүниедегі геосаяси үдерістердің ерекшеліктерін айқындап, оларды сипаттай алады.	2
11	Қазіргі дүниедегі геосаяси үдерістер	Қазақстан Республикасының геосаяси қауіпсіздігіне ықпал ететін факторларды айқындайды.	2
12	Қазақстан Республикасының геосаяси қауіпсіздігіне әсер ететін факторлар	Дүниежүзінің түрлі белгілері бойынша физикалық- географиялық аудандарға бөлінуін картадан көрсете білі және талдау	1
13	Дүниежүзі физикалық- географиялық аудандастыру	Әлем елдерін салыстыруда қолданылатын көрсеткіштерді айқындайды	2
14	Дүниежүзі елдерін салыстыруда қолданылатын көрсеткіштер	Әлем елдерін салыстыруда қолданылатын көрсеткіштерді айқындайды	2
15	Ғарыштық түсірілімнен Қазақстанның Жер серіктен түсірілген картасына дейін	Қазақстан Республикасының геосаяси, тарихи және қазіргі жағдайының өзгеруін түсіндіре алады.	1
16	Азия жүрегіндегі Ұлы дала елі	Көрсеткіштер жиынтығы бойынша анықталатын индекстер мен рейтингтердегі Қазақстанның орнының динамикасын біледі	2
17	Қазақстанның бәсекеге қабілеттілік рейтингі	қолданбалы елтану ақпаратының маңыздылығын, субъектілері мен тұтынушыларын анықтау	2
18	Адамзат дамуындағы мәселелер және оларды анықтау критерийлері. Бейбітшілікті сақтау мәселелері. Аралық бақылау №2	Адамзаттың дамуындағы ғаламдық проблемаларды жіктейді, біледі және айқындайды	1
			30

1.7.2. Студенттің педагогпен өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№	Тақырыпатауы	Мазмұны	Сағат саны
I- семестр			
1	Географиялық мониторинг әдістері.	Зерттеу тақырыбына сәйкес географиялық мониторинг әдісінің элементтерін сандық салыстырмалы, әдістерді қолданады.	1
2	Географиядағы модельдеу әдістері.	Зерттеу тақырыбына сәйкес эксперттік модельдеуді бағалау әдістерін қолданады	1
3	Геоинформатика негіздері.	Картографиялық әдістерді қолдана отырып электрондық арталармен жұмыс істейді	1
4	Карталардың сандық моделі.	географиялық деректер базасын пайдалана отырып сандық тағы басқалар карталарды оқу және талдау	1
5	Табиғатты пайдалану түрлерінің қоршаған ортаға әсерін бағалау	Табиғатты пайдалану және мамандық арасындағы қажеттілікті түсінеді	1
6	Геосфералардың ластануы. Геоэкологиялық аудандастыру	Геоэкологиялық үдерістерде географиялық қабық заңдылықтарының рөлін анықтайды	1
			6
II-семестр			
1	Дүниежүзілік шаруашылықтың аумақтық құрылымы және модельдері	Дүниежүзі шаруашылығының аумақтық модельдерімен танысу	1
2	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін салыстыру	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін салыстырады, жіктейді және сипаттай алады, Қазақстанның экономикасын әлемдегі орнын біледі.	1
3	Әлем елдерінің Экономикалық даму стратегиялары	Қазақстан өңірлерінің экономикалық даму әлеуетін айқындайды	1
4	Экономикалық-географиялық аудандастырудың теориясы мен практикасы	Қазақстан өңірлерінің экономикалық даму әлеуетін айқындайды	1
5	Мамандану және әртараптандыру – аймақтық экономиканың даму әлеуеті. Қазақстанның өнеркәсіптерінің мамандануы мен әртараптандыруы.	мамандану және әртараптандыру түрлерін біледі. Әртараптандырудың басымдығын түсінеді.	1
6	Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтары мен технопарктері	Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтары мен технопарктердің қызметін біледі	1
			6

1.7.3. Студенттің өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№ р / с	Тақырып/тақырыпшалар	Тапсырма/ жүргізу түрі	Бақылау түрі	Бақылау кестесі	Сағат саны
I- семестр					
1	Географиядағы салыстыру әдістері.	Жоба әзірлеу	Ауызша - жазбаша	3 апта	1
2	.Географиялық деректер базасы. Географиялық деректерді визуализациялау.	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	5апта	1
3	Геоакпараттық жүйелер технологияларының басқа ғылымдармен және өндіріс салаларымен байланысы. Техникалық мамандықтарда геоакпараттық жүйелер технологиясын қолдану.	Реферат	Ауызша - жазбаша	6апта	1
4	Географиялық сараптаманың алгоритмі және түрлері	Реферат	Ауызша - жазбаша	7апта	1
5	Геоэкологиядағы антропогендік факторлар	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	8апта	1
6	Ғаламдық экологиялық мәселелерді шешудегі әлемдік тәжірибе. Экологиялық мәселелерді шешудегі инновациялық технологиялар	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	9 апта	1
7	Мұнай-газ саласындағы табиғатты пайдалануды реттеу механизмі	Реферат	Ауызша - жазбаша	10 апта	1
8	Табиғатты пайдалануды жергілікті басқару.	Реферат	Ауызша - жазбаша	11 апта	1
9	Қазақстан Республикасы қолөнер шаруашылығында табиғи ресурстарды тиімді пайдалану.	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	13апта	1
10	Қоршаған ортаны қорғау	Есеп дайындау және қорғау	Ауызша - жазбаша	14 апта	1
11	Техникалық саласындағы экология және адам денсаулығы. Әлемдегі қоршаған орта сапасының кеңістіктік сипаты	Реферат	Ауызша - жазбаша	16 апта	1
12	Елдер мен аймақтардың экономикалық дамуындағы географиялық кеңістіктің рөлі	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	17 апта	1
					12
II-семестр					
1	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін салыстыру	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	3 апта	1
2	Қазақстан Республикасының экономикалық даму	Реферат	Ауызша - жазбаша	5апта	1

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 10 беті

	стратегиясының мақсатты көрсеткіштері				
3	Негізгі геосаяси объектілері мен субъектілері. Геосаяси ықпал көрсетудің негізгі құралдары.	Реферат	Ауызша - жазбаша	6апта	1
4	Мемлекеттік аумақтың морфологиялық ерекшеліктері.	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	7апта	1
5	Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекаралары. Көрші мемлекеттер мен қарымқатынасы, басты көрсеткіштері мен динамикасы	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	8апта	1
6	Қазақстанның геосаяси жағдайы	Реферат	Ауызша - жазбаша	9 апта	1
7	Қазақстанның халықаралық және аймақтық ұйымдармен байланыстары	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	10 апта	1
8	Дүниежүзі тарихи-мәдени аудандастыру.	Реферат	Ауызша - жазбаша	11 апта	1
9	Жиынтық ішкі өнім көрсеткішін есептеу	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	13апта	1
10	Мемлекеттердің географиялық жағдайы: мүмкіндіктер мен қауіптер	Реферат	Ауызша - жазбаша	14 апта	1
11	Қолданбалы елтану ақпаратының маңыздылығы, субъектілері және тұтынушылары	Презентация құрастыру	Ауызша - жазбаша	16 апта	1
12	Адамзаттың ғаламдық проблемаларын шешудегі әлемдік тәжірибе. Ғаламдық проблемалардың Қазақстан аумағындағы көріністері	Реферат	Ауызша - жазбаша	17 апта	1
					12

1.8. Оқыту әдістері: (шағын топша, дискуссия, презентация, кейс-стади, жобалау)

Теориялық сабақтар: ауызша сұрау, әңгімелеу, пікірталас, презентация, шағын топпен жұмыс, жазбаша жұмыс;

1.9.Білімгерлердің білімін және дағдыларын бағалау әдістері: тестілеу, ауызша сұрау, жағдаяттық есептер, бағаланатын сұхбат.

- 1.Сабақта білімді бақылаудың бірнеше формалары қолданылады. Журналға орташа баға қойылады.
- 2.Бақылау түрлерінің бірі бойынша (ағымдағы бақылау, №1 және/немесе №2 аралық бақылау) өту балын (50%) жинамаған білім алушылардың пән бойынша емтиханға жіберілмейді
- 3.Қорытынды рейтинг пән бойынша емтиханға жіберу 50 балдан (60%) кем болмауы тиіс, ол ағымдағы бақылаудың орташа бағасы (40%) + аралық бақылаудың орташа бағасы (20%) негізінде автоматты түрде есептеледі.
- 4.Аралық бақылау: тестілеу, ауызша, жазбаша түрде бақылау жұмысы 9 және 19 аптасында өткізіледі.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 11 беті

Әріптік жүйемен бағалау	Баллдың сандық эквиваленті	Пайыздық өлшем	Дәстүрлі жүйемен бағалау
A	4.00	95-100%	Өте жақсы
A-	3.67	90-94%	
B+	3.33	85-89%	
B	3.00	80-84%	Жақсы
B-	2.67	75-79%	
C+	2.33	70-74%	
C	2.00	65-69%	Қанағаттанарлық
C-	1.67	60-64%	
D+	1.33	55-59%	
D	1.00	50-54%	Қанағаттанарлықсыз
F	0.00	0-49%	

Теориялық сабақты бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе ауызша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы жауап беру кезінде негізгі қағидаларды өзбетінше нақты мысалдар, фактілер мен жауабын растап, және негізделген түрде талдап, жинақтап, қорытындылай алғанда еш қателік жібермегенде қойылады. Оқу материалын жүйелі, нық, байланысты, негізделген түрде және қатесіз түсіндіреді, берілген терминология мен хронологияны пайдалана отырып логикалық жүйелілікте береді; өзінің дербес тұжырымын жасайды.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Білім алушы жауап беру кезінде бағдарламалық материалдар бойынша нақты қателіктер жібермесе, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелі алған жағдайда қойылады. Түсініктерді айқындауда, ғылыми терминдерді пайдалануда, тұжырымдар және жиынтықтарда елеусіз қателер мен кемшіліктер жібереді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Білім алушы жауап беру кезінде нақты қателер жібергенде, оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттер мен шектелсе, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға кездескен жағдайда қойылады. Оқу материалының негізгі мазмұнын игерген, алайда кейбір жерлерін түсінбеген; материалдың мазмұнын айтуы жүйесіз, үзік-үзік және ретсіз. Ғылыми терминологияны пайдалануда қателіктер мен дәлсіздіктер жібереді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жіберсе, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттер мен жұмыс жасамаса, пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмаса, материал мазмұнын игермеген, қорытындылап, жинақтай алмай қателіктермен жауап берген жағдайда қойылады. Қойылған сұрақтар шегінде бағдарламалық материалдың маңызды немесе негізгі бөлігін білмейді және түсінбейді.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 12 беті

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысын бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жағдаяттық тапсырмаларды шешу, Жоба әзірлеу, жазбаша жұмыс	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	– Географиялық материалды терең біледі, ғылыми тілде түсіндіреді; – Географиялық жағдайларды, карталарды, деректерді талдап, нақты шешім ұсынады; – Өз шешімін нақты дәлелдейді, статистикалық және картографиялық деректермен негіздейді; – Сұрақтарға логикалық, сауатты жауап береді және оларды қоя біледі.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	– География пәнінің материалын жеткілікті меңгерген; – Географиялық тапсырмаларды шеше алады және оларды талқылауға қатысады; – Карталар мен диаграммалармен жұмыс істей алады; – Өз шешімін дәлелдейді; – Сұрақтарға сауатты жауап береді және оларды қояды; – Ұсақ қателіктер жіберуі мүмкін, бірақ оларды өзбетімен түзетеді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	– Географиялық білімді толық игермеген, түсінуі шектеулі; – Тапсырмада талдау жасау қиынға соғады; – Картамен жұмыс жасауда дағдылары әлсіз; – Өз шешімін жеткілікті дәлелдей алмайды; – Сұрақтарға толық жауап бермейді немесе жауаптары түсініксіз; – Мұғалім көмегінсіз қатені түзете алмайды.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	– Географиялық білім деңгейі төмен немесе мүлде жоқ; – Жағдайлық мәселелерді мүлде шеше алмайды, қате жібереді; – Карталарды, диаграммаларды қолдана алмайды; – Өз ойын дәлелдей алмайды; – Сұрақтарға жауап бермейді; – Топтық жұмысқа мүлде қатыспайды.

Аралық бақылауды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе ауызша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы сұрақ бойынша нақты, сауатты, теориядан ауытқымай, тақырып бағыты бойынша барлық сұраққа жауап береді. Сонымен қатар оқытушының қосымша сұрақтарына да сауатты, логикалық жауап береді. Сұрақтар бойынша 90-100 % жауаптары дұрыс
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%);	Білім алушы сұраққа толық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп, оны өзі түзеп отырады, бағдарламалық

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 13 беті

	B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	материалды оқытушының көмегімен жүйелей алды. Сұрақтар бойынша 70-89 % жауаптары дұрыс
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Білім алушы сұраққа толық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп, оқытушы көмегімен түзеп отырады. Қосымша сұрақтарға жауап кезінде қателіктер жіберді. Білімі оқытушы көрсеткен оқу-әдебиеті шеңберінде, материалды жүйелеу кезінде үлкен қиыншылықтарға ие болды. Сұрақтар бойынша 50-69 % жауаптары дұрыс
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Білім алушы сұраққа жауап беру кезінде қағидалық қателіктер жіберіп, оны түзей алмады, сонымен қатар тақырып бойынша негізгі материалды өндемеген, пәннің ғылыми әдебиетін қолдана алмайды. Оқытушының сұрақтарына жауап беруде стилистикалық және дәрежі қателіктер жіберді. Сұрақтар бойынша дұрыс жауаптары 50 % -дан кем.

Сараланған сынақ 2 бөлімнен тұрады: ауызша және жазбаша.

Ауызша бөлім - мәтінмен жұмыс. Мәтінді анық, дұрыс оқу, географиялық терминдерді орынды қолдану, мәтінді өз сөзімен айтып беру, географиялық терминдерді қолданып, табиғи-географиялық ұғымдарды дұрыс және мағыналы жеткізу.

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Ауызша жауап	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%) Бағаларына сәйкес келеді	Егер білім алушы жауапта қате жібермесе, тақырыпты терең түсініп, географиялық ұғымдарды дұрыс қолдана білсе, карта мен табиғи нысандарды мысалға келтіре алса, логикалық және дәлелді жауап берсе.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) Бағаларына сәйкес келеді	Егер білім алушы жауапта ұсақ қателіктер жіберсе, бірақ жалпы тақырыпты түсініп, нақты мысалдар келтірсе. Терминдерді аздап шатастырғанмен, жалпы мазмұнды жеткізе алса.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%) Бағаларына сәйкес келеді	Егер білім алушы жауапта дәлел немесе және елеулі қателіктер жіберсе, бұрынғы меңгерілген материалдарды толық түсінбегені байқалса, объектілерді картада ажыратуда қиналса.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%) Бағаларына сәйкес келеді	Бағдарламалық материалдың негізгі бөлігін білмесе, күрделі қателіктер жіберсе, тапсырмаларды орындауда қиналса және тақырыпты меңгермеген болса.

Жазбаша бөлім: сұрақтар мен тапсырмалардан тұрады. Білім алушы сөйлемдерді толықтырып, сұрақтарға жауап беріп, географиялық ақпаратты карта, диаграмма, кесте арқылы талдай білуі тиіс.

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
--------------	---------	----------------------

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 14 беті

Жазбаша жауап	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%) Бағаларына сәйкес келеді	Білім алушы оқу материалының мазмұнын терең әрі жүйелі меңгерген. Географиялық терминдерді сауатты қолданады. Жауаптары нақты, құрылымы логикалық, ойы тұжырымды. Картамен, кестемен, диаграммамен жұмыс істей алады. Қателік жоқ немесе өте аз.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) Бағаларына сәйкес келеді	Материалды жеткілікті меңгерген, жазбаша тапсырмаларды орындай алады, бірақ ұсақ қателіктер жібереді. Географиялық мәліметтерді толық қамтымайды немесе дәлелдеу, қорытынды жасау жағынан әлсіздік байқалады.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%) Бағаларына сәйкес келеді	Жауапта дәлсіздік, терминдік қателер, құрылымның бұзылуы байқалады. Карта немесе кестемен жұмыс істеуде қиындықтар бар. Негізгі түсініктерді меңгермегені көрінеді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%) Бағаларына сәйкес келеді	Білім алушы оқу материалының негізін білмейді, тапсырмаларды орындай алмайды, көптеген қателіктер жібереді. Географиялық түсініктерді меңгермеген, картамен жұмыс істей алмайды.

Оқытудың нәтижелері және бағалау критерийлері

Бөлім атауы	Бөлімше атауы	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийлері
Географиялық зерттеу әдістері	Жалпы географиялық әдістер	1) Жалпы географиялық зерттеу әдістерін меңгеру.	1) Зерттеу тақырыбына сәйкес географиялық мониторинг әдісінің элементтерін сандық салыстырмалы, әдістерді қолданады.
	Өзекті географиялық зерттеу әдістері	1) Зерттеу тақырыбындағы өзекті географиялық әдістерді тиімді және сауатты пайдалану; 2) зерттеудің ерекшеліктерін меңгеру.	1) Зерттеу тақырыбына сәйкес эксперттік модельдеуді бағалау әдістерін қолданады; 2) зерттеу нәтижелерінің электрондық нұсқаларын дайындайды; 3) зерттеу тақырыбына сәйкес әдістерді талдайды.
Картография және геоинформатика	Картография	1) Заманауи картографиялық әдістерге сипаттама бере отырып геоинформатика негіздерімен таныстыру; 2) географиялық деректер базасын пайдалана отырып сандықтағы басқалар карталарды оқу және талдау.	1) Картографиялық әдістерді қолдана отырып электрондық карталармен жұмыс істейді; 2) тақырыпқа сай географиялық бағдарламаларды, соның ішінде, қолдану және географиялық деректер базасын қолданады.
	Геоинформатика негіздері	1) Геоинформатика негіздері игере отырып Геоақпараттық жүйелер технологияларының ерекшеліктерін, басқада зерттеулерімен байланыстарын түсіндіру.	1) Компьютерлік бағдарламалардың артықшылықтарын салыстырып географиялық деректерді жинақтап, тандаулы мамандықтары бойынша геоинформатиканы қолданады.
Табиғатты	Табиғатты	1) Табиғатты пайдалану	1) Табиғатты пайдалану және мамандық

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 15 беті

пайдалану және геоэкология	пайдалану	түрлерінің қоршаған ортаға тигізетін әсерін анықтап, бағалап тиімді пайдаланудың қағидаттарын білу; 2) мамандыққа байланысты табиғатты пайдалану түрлерімен тиімділігін арттыру жөнінде ұсыныстар беру.	арасындағықа жеттілікті түсінеді; 2) экологиялық таза өндірістік жобаларды дайындайды.
	Геоэкологиялық зерттеу әдістері	1) Геоэкологиялық зерттеу пәнінің өзектілігін түсіну; 2) геоэкологиялық кеңістіктегі антропогендік факторларды білу; 3) экологиялық жағдайдың мамандыққа катысты мәселелерін шешудегі инновациялық технологияларға сипаттама беру.	1) Геоэкологиялық үдерістерге географиялық қабық заңдылықтарының рөлін анықтайды; 2) ғаламдық экологиялық мәселелерді біледі, оны шешудегі инновациялық технологиялардың рөлін анықтай алады.
	Табиғатты пайдалануды реттеу	1) Мемлекеттік және жергілікті табиғатты пайдаланудың заңнамалық аспектілерімен танысу және әлеуметтік, экологиялық және экономикалық тиімділікті жіктеу; 2)табиғатты пайдалануды жергілікті басқарудың жолдарын анықтап, мамандық бойынша табиға тресурстарын тиімді пайдалануды білу.	1)Табиғатты пайдалану түрлерінің нормаларға сәйкестігін анықтайды; 2)табиғатты пайдаланудағы жергілікті басқарманың ұрылымын, рөлін түсінеді; 3)табиғатты қорғау саласындағы құқықтар мен міндеттерін мамандық бойынша күнделікті тұрмыста пайдалана алады.
	Геологиялық зерттеулер негіздері	1)Қоршаған ортаның антропогендік өзгерістерін талдап, орта сапасының көрсеткіштерін жіктеу және бағалау; 2)антропогендік факторларының қоршаған ортаға әсерін талдау барысында мамандық бойынша маңызды геоэкологиялық фактор екенін түсіну.	1)Табиғатқа әсер етуші антропогендік өзгерістердің адамзат қоғамының қоршаған ортамен өзара әрекеттесуінің тарихи аспектілерін, табиғатты пайдалану жолдарын біледі; 2) қоршаған орта сапасының нормалары мен түрлерін тіршілік үшін қажеттілігін біледі.
	Геоэкономиканегіздері. Геоэкономиканың зерттеу пәні мен өзектілігі	1) Геоэкономика бағытының мақсаты мен міндеттері, негізгі түсініктерін сипаттау; 2)Қазақстан аймақтарының экономикалық әлеуметтік дамуындағы географиялық кеңістіктің рөлін айқындау.	1) Геоэкономиканың мақсаттары мен міндеттерін, негізгі категорияларын түсінеді; 2)Қазақстан аймақтарының экономикалық әлеуметтік және демографиялық жағдайын географиялық кеңістіктегі рөлін айқындайды.
Геоэкономика	Шаруашылықты ұйымдастырудың	1)Шаруашылықты ұйымдастырудың негізгі	1)Шаруашылықтың түрлі салаларындағы кәсіпорындарды

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 16 беті

	факторлары мен шарттары	факторларын айқындау және заманауи орналасу факторларын сипаттау.	орналастыру факторлары мен шарттарының жиынтығын талдайды.
	Дүниежүзілік шаруашылықтың ұрылымы	1) Дүниежүзі елдерінің шаруашылық құрылымын білу.	1) Шекаралас елдерінің шаруашылық құрылымын салыстырмалы түрде Қазақстан экономикасымен байланысын біледі.
	Дүниежүзілік шаруашылықтың аумақтық модельдері	1) Дүние жүзілік шаруашылықтың аумақтық құрылымы мен модельдерімен танысу; 2) шаруашылықты мамандықтар бойынша аумақтық құрылымына сипаттама беру және Аумақтық құрылымының ерекшеліктерін сипаттау.	1) Дүниежүзі шаруашылығының аумақтық модельдерімен танысу 2) мамандық бойынша аумақтық құрылымының сипаттамасын және ерекшеліктерін біледі.
	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштері	1) Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерімен танысу, даму деңгейі бойынша жіктеу, сипаттама беру.	1) Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін салыстырады, жіктейді және сипаттай алады, Қазақстанның экономикасын әлемдегі орнын біледі.
	Экономикалық дамудағы әлемдік тәжірибе	1) Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму стратегияларын. мақсатты көрсеткіштерін талдау.	1) Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму стратегияларына баға береді және мақсатты көрсеткіштерін біледі.
	Қазақстан Республикасы аймақтарының геоэкономикалық жағдайы мен әлеуеті	1) Қазақстан экономикасының салалық құрылымын сипаттау; 2) мамандану және әртараптандыру – аймақтық экономиканың даму әлеуетінің негізгі жолына баға беру; 3) Қазақстан шаруашылығының мамандануы бойынша оқу мақсаттарына сай әртараптандыруды сипаттау (тоқыма, киім тігу, тағы басқалар) бойынша талдау.	1) Тиімді шаруашылық құрылымын, салаларының арақатынасын, аумақтық құрылымын және экономикалық дамудың тиімді көрсеткіштерін айқындайды; 2) Қазақстан өңірлерінің экономикалық даму әлеуетін айқындайды (өзөңірі мысалында); 3) мамандану және әртараптандыру түрлерін біледі. Әртараптандырудың басымдығын түсінеді.
	Геоэкономикалық даму стратегиялары	1) Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтары мен технопарктеріне сипаттама беру; 2) Қазақстан өнеркәсіптік кластерлік бастамаларын талдау.	1) Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтары мен технопарктердің қызметін біледі; 2) кластер тұжырымдамаларын түсінеді, стратегиялық жобаларын ұсына алады.
Геосаясат	Геосаясат негіздері. Геосаясаттың өзектілігі	1) Геосаясаттың мақсаты мен міндеттерін білу, негізгі; 2) геосаяси объектілері мен субъектілерін талдау. Геосаяси ықпал көрсетудің негізгі құралдарын сипаттау.	1) Қазіргі геосаясаттың негізгі мақсаттары мен мәнін түсінеді; 2) геосаясаттың негізгі объектілерімен субъектілерін айқындай алады.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 17 беті

	Дүниежүзінің геосаяси кеңістігі	1)Қазіргі заманғы дүниежүзінің геосаяси кеңістігіне баға беру. Қазақстанның геосаяси кеңістік ерекшеліктерін анықтау және сипаттама беру.	1)Дүниежүзінің геосаяси кеңістігінің алуан-түрлілігімен танысып, оны талдайды; 2)Қазақстанның геосаяси факторлар жағдайымен танысады, геосаяси қарым-қатынастарын біледі.
	Геосаясаттағы географиялық факторлар	1) Геосаясаттағы физикалық-географиялық және экономикалық факторлардың маңызын түсіну; 2) геосаясаттағы әлеуметтік және демографиялық факторлардың маңызына түсініктеме беру; 3) геосаясаттағы саяси, әскери және технологиялық факторлардың маңыздылығына баға беру.	1) Физикалық-географиялық, экономикалық, әлеуметтік, демографиялық, саяси, әскери, технологиялық факторлардың геосаясатындағы рөлін бағалайды; 2) қазіргі геосаяси процестерді талдайды.
	Мемлекеттік аумақтың морфологиясы	1) Мемлекеттік аумақтың морфологиялық ерекшеліктерін сипаттау және жіктеу.	1) Мемлекеттік аумақтың морфологиялық ерекшеліктерін талдайды және ерекшеліктерін бойынша жіктей алады.
	Мемлекеттік шекара	1) Мемлекеттік шекаралардың функциясын, түрлерін, анықтау және белгілеу; 2) Қазақстанның мемлекеттік шекараларының қалыптасу үдерісін, басты көрсеткіштерін айқындау.	1) Мемлекеттік шекараны анықтау және өткізуге жөніндегі функцияларды, түрлерді, ішкі шарттарды талдайды; 2) мемлекеттік шекараның қалыптасуының негізгі көрсеткіштерін, серпінін және нығайту жөніндегі шараларды біледі.
	Заманауи геосаяси үдерістер	1) Қазіргі дүниедегі геосаяси үдерістерге сипаттама беру.	1) Қазіргі дүниедегі геосаяси үдерістердің ерекшеліктерін анықтап, оларды сипаттай алады.
	Қазақстанның геосаяси жағдайы	1) Қазақстанның геосаяси жағдайына түсініктеме беру.	1) Қазақстан Республикасының геосаяси жағдайына ешенді баға береді.
	Қазақстанның геосаяси қауіпсіздігі	1) Қазақстан Республикасының геосаяси қауіпсіздігіне әсер ететін факторларды анықтап, талдау жасау.	1) Қазақстан Республикасының геосаяси қауіпсіздігіне ықпал ететін факторларды айқындайды.
	Қазақстанның геосаяси интеграциясы	1) Қазақстанның халықаралық және аймақтық ұйымдармен байланыстарын оқып-үйреніп, оларды күшейту жолдарымен танысу.	1) Қазақстанның халықаралық және аймақтық ұйымдармен байланыстарын оқып-үйренеді, оларды күшейту жолдарын біледі; 2) сыртқы саяси бастамаларды талдай отырып, халықаралық саяси ұйымдармен байланыстарына баға береді.
Елтану	Дүниежүзі аймақтары.	1) Дүниежүзінің түрлі белгілері бойынша физикалық-	1) Әлемнің физикалық-географиялық, тарихи-мәдени, саяси-географиялық

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 18 беті

Кешенді географиялық аудандастыру.	географиялық аудандарға бөлінуін картадан көрсете білу және талдау; 2) қазақ мәдениетіндегі заманауи бейнелеу өнерінің сипатының тарихи-мәдени аудандастыру мен байланысын анықтап, талдау. 3) дүниежүзінің тарихи – географиялық аймақтарын, олардың құрамы мен ерекшеліктерін, географиялық сипаттамасын анықтау.	жәнеге осяяси аудандарға бөлінуінт үсіндіреді; 2) шығармашылық нысанда әлемніңт арихи-географиялық аймақтарын, олардың құрамы мен ерекшеліктерін, географиялық сипаттамасын біледі; 3) қазақ мәдениетіндегі заманауи бейнелеу өнерінің сипатының тарихи-мәдени аудандастырумен байланысын анықтап, талдайды.
Дүниежүзі елдерін салыстыру әдістері. Салыстырмалы елтану	1) Дүниежүзі елдерін салыстыруда қолданылатын көрсеткіштермен танысу; 2) дүниежүзі елдерін салыстыруда қолданылатын демографиялық көрсеткіштерін саралау. Жиынтық көрсеткіштер бойынша есептелінетін дүниежүзі елдерінің индекстерімен танысу және рейтингін құрастыру; 3) ғаламдық бәсекеге қабілеттілік индексімен танысу.	1) Әлемелдерінсалыстырудақолданылатын көрсеткіштердіайқындайды; 2) салыстырудақолданылатынкөрсеткіште рдіңбірінесептеуәдістемесінтүсінеді, халықтыңжанбасынашаққандағы, сатыпалуқабілетінің тепе-теңдігі, гендерліктендікжәнетағыбасқалар) біледі; 3) әлемелдерініңиндекстері мен рейтингтерінсипаттайаладыжәнебіледі.
Дүниежүзі аймақтары картасындағы Қазақстанның орны	1) Қазақстанның географиялық аймақтар картасындағы орнының өзгеруін анықтау, жағдайы мен қатерлерін болжау.	1) Қазақстанныңфизикалық-географиялық, тарихи-географиялықжәнегеосаясиаймақтарынд ағыжағдайынайқындайалады; 2) ҚазақстанРеспубликасыныңгеосаяси, тарихижәнеқазіргіжағдайыныңөзгеруінт үсіндіреалады.
Дүниежүзі елдерін салыстыру	1) Қазақстанның бәсекеге қабілеттілі крейтингін түсіну және баға беру; 2) қолданбалы елтану ақпаратының маңыздылығын, субъектілері мен тұтынушыларын анықтау.	1) Көрсеткіштержиынтығыбойыншааныкт алатыниндекстер мен рейтингтердегіҚазақстанныңорныныңди намикасынбіледі (таңдаубойыншабір рейтинг мысалында) ; 2) көрсеткіштержиынтығыбойыншаесепте летіниндекстер мен рейтингтердеҚазақстанныңорнынаәсере тетінгеографиялық, әлеуметтік, экономикалықжәнесаясифакторлардыай қындайалады.
Адамзаттың ғаламдық проблемалар ы	Ғаламдық мәселелерді шешу 1) Адамзат дамуындағы мәселелер және олардың критерийлерін анықтау; 2) ғаламдық мәселелерінің	1) Адамзаттың дамуындағы ғаламдық проблемаларды жіктейді, біледі және айқындайды; 2) ғаламдық мәселелерді шешудегі

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		20 беттің 19 беті

Ғаламдық мәселелерді шешу жолдары	пайда болу, себептерін және салдарын анықтау және топтастыру.	геоглобалистика ұғымының рөлін және оның географиямен байланысын анықтайды.
	1) Адамзаттың ғаламдық мәселелерін шешудегі әлемдік тәжірибесін саралау, анықтау; 2) ғаламдық мәселелердің Қазақстан аумағындағы көріністерін анықтау; 3) Жаңа Қазақстанның жаңғыру жолындағы жас маман рөліне йқындау.	1) Адамзаттың ғаламдық мәселелерін шешуде әлемдік тәжірибені түсінеді; 2) ғаламдық, оның ішінде Қазақстан аумағында көрініс табатын мәселелерді шешу бойынша өзжобаларын ұсынады; 3) Жаңа Қазақстанның жаңғыру жолындағы жас маман рөлін айқындайды.

1.10. Материалдық-техникалық жабдықтау

1. Интерактивті тақта
2. Мультимедиялық проектор
3. Дербес компьютер, ноутбук, смартфон
4. Бейнефильмдер, аудиожазбалар, презентациялар

1.10.1 Негізгі әдебиеттер

1. Ахметов Е. Дүние жүзінің экономикалық және әлеуметтік географиясы : Жалпы білім беретін мектептің 10-сыныбына арналған оқулық / Е. Ахметов, Т. Увалиев, Қ. Ахметов. - Алматы : Мектеп, 2006. - 224 с.
2. География: Общий обзор. Страны СНГ : учебник для 10 кл. естественно-математического направления общеобразовательных школ / А. С. Бейсенова [и др.]. - Алматы : Мектеп, 2006. - 304 с
3. География: Общий обзор. Страны СНГ : учебник для 10 кл. естественно-математического направления общеобразовательных школ / А. С. Бейсенова [и др.]. - 2-е изд., перераб., доп. - Алматы : Мектеп, 2010. - 296 с. : ил.
4. Гладкий Ю.Н. Дүниежүзінің экономикалық және әлеуметтік географиясы : Жалпы білім беретін мектептің 10-сыныбына арналған оқулық / Ю. Н. Гладкий, С. Б. Лавров. - Алматы : Мектеп, 2002. - 256 с
5. Максаковский В. П. География: Экономическая и социальная география мира : Учеб. для 10 кл. общеобразовательных учреждений / В. П. Максаковский. - 9-е изд. - М. : Просвещение, 2001. - 350 с. - (География)
6. Максаковский В. П. Дүниежүзінің экономикалық және әлеуметтік географиясы : орта мектептің 10-сыныбына арналған оқулық / В. П. Максаковский. - 9-е изд. - Алматы : Рауан, 1998. - 256 бет
7. Максаковский В. П. Экономическая и социальная география мира : учеб. для 10 класса общеобразовательной школы / В. П. Максаковский. - 2-е изд., перераб. - Алматы : Просвещение-Казахстан, 2006. - 389 с
8. Өнеркәсіп географиясы : оқулық / Т. О. Уәлиев [ж. б.] ; ҚР БҒМ. - Алматы : ЖШС РПБК "Дәуір", 2011. - 376 бет. с. - (ҚР Жоғары оқу орындарының қауымдастығы)
9. Каймулдинова К.Д., Әбілмәжінова С.А. География. Оқулық. Издательство "Мектеп" 2019 10-сынып.
10. Каймулдинова К., Абилмажинова С., Саипов А. География. Учебник. Издательство "Мектеп" 2019 10 - класс

Қосымша әдебиеттер:

1. 4 бөлімді. 2 бөлім. География. Дүниетану. Жаратылыстану. Биология : сыныптан тыс оқуға арналған әдебиеттердің библиогр. Ұсыныс тізімі / ред. А. А. Насырова = За страницами вашего учебника. В 4 ч. Ч. 2. География. Познание мира. Естествознание. Биология : рек. библиогр. список лит. для внеклассного чтения / ред. А. А. Насыровой. - Алматы : "Зият Пресс", 2005. - 75с
2. Экономическая география [Электронный ресурс] : электронный справочник. - Электрон.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	73-11-2025	
Силлабус	20 беттің 20 беті	

текстовые дан. (22,1 Мб). - М. : Б. и., 2005 эл. опт. диск (CD-ROM). - (Экономика)

3. Нұрмағамбетұлы Ә Жер - судынаты - тарихтыңхаты : монография / Ә. Нұрмағамбетұлы . - Алматы :Балауса, 1994. - 64 с

4. Қазақстан тарихы туралы қытай деректемелері. Т. 1 :саяхатнамалар мен тарихи географиялық еңбектерден таңдамалылар / Ғыл. ред. Б. Ежеханұлы ; ҚР білім және ғылым министрлігі; Р. Б. Сулейменов атындағы Шығыстану ин-ты. - Алматы :Дайк-Пресс, 2005. - 396 бет с. - ("Мәденимұра")

5. Атамекен: географиялық энциклопедия / бас ред. Б. Ө. Жакып. - Алматы :Қазак энциклопедиясы, 2011. - 648 бет.

6. БейкитоваА.География. Әдістемелікнұсқау Издательство "Мектеп" 2019 10-сынып. 2

7. БейкитоваА.География. Методическое руководство Издательство "Мектеп" 2019 10- класс

Электронды басылымдар

1. Ж.С. Мустафаев, М.К. Ешмаханов, Г.А. Адильбектеги.Конструктивная география (учебное пособие, 2-е изд. испр. и доп.)— Караганда, - 2015. — 122 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1775>

2. АкпамбетоваК.М.А40 Физическая география Центрального Казахстана:учебное пособие. 2-ое изд. Караганда: Издательство «АҚНҰР»,2019. - 82 с. <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1048>

3. Қазақстанның физикалық географиясықотд' -эд/ст.ед.'рал./Абулгазиев А.У., ҚалдыбасваЖ .Б.- Алматы. <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1665>

4. География природных опасностей и рисков: учебник /Б.Ш. Абдиманапов. Издание 2-е. <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1664>

5. Ақашева Ә.С., Дүйсебаева К.Ж. НүсіповаГ.Н.Ж50 География мен экологияныоқытуәдістемесі: оқу-әдістемелікқұралы. — Карағанды: «АҚНҰР» баспасы, 2016. - 168

6. <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1050>

6. Водошнянова, Д. С. Физическая география и ландшафты материков и океанов : лабораторный практикум / Д. С. Водошнянова, В. В. Мельничук, Д. К. Текеев. — Ставрополь : Северо-Кавказский федеральный университет, 2016. — 168 с. — Текст : электронный // Цифровой образовательный ресурс IPR SMART : [сайт]. — URL: <https://www.iprbookshop.ru/66123>

7. Теория и методика обучения географии. Карта на уроке географии : учебно-методическое пособие / Т. В. Константинова, О. И. Алейников, А. А. Везеничева, Т. К. Петровская. — Саратов : Ай Пи Эр Медиа, 2019. — 143 с. - IPR SMART : [сайт]. — URL: <https://www.iprbookshop.ru/82227>

8. Антонова, Л. В. Удивительная география / Л. В. Антонова. — Москва : ЭНАС, 2016. — 224 с. — ISBN 978-5-91921-278-2. — Текст : электронный // Цифровой образовательный ресурс IPR SMART : [сайт]. — URL: <https://www.iprbookshop.ru/76214>

1.10.4 Интернет-ресурстар

1. Мультимедиялық проектор
2. Дербес компьютер, ноутбук, смартфон
3. Бейнефильмдер, аудиожазбалар, презентациялар